
ΘΕΜΑΤΑ

ΑΝΑΙΣΘΗΣΙΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΕΝΤΑΤΙΚΗΣ ΙΑΤΡΙΚΗΣ

ΕΚΔΟΣΗ ΤΗΣ
ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΑΝΑΙΣΘΗΣΙΟΛΟΓΙΑΣ
ΚΑΙ ΕΝΤΑΤΙΚΗΣ ΙΑΤΡΙΚΗΣ
ΒΟΡΕΙΟΥ ΕΛΛΑΔΟΣ
Δελφών 106, Τ.Κ. 546 43
Θεσσαλονίκη, Μακεδονία, ΕΛΛΑΣ
Τηλ. & Fax: 2310/865.537

ΚΥΚΛΟΦΟΡΕΙ ΑΝΑ ΕΞΑΜΗΝΟ
ΤΟΜΟΣ 12ος ΤΕΥΧΟΣ 24ο
ΙΟΥΝΙΟΣ 2002

Συντακτική επιτροπή:

Γ. Βρετζάκης
Μ. Γιαννάκου
Β. Γροσομανίδης
Φ. Κανακούδης
Χ. Σκούρτης
Χ. Τσότρας

Υπεύθυνος Σύνταξης:

Χ. Σκούρτης

Τιμή Περιοδικού:

Για τα μέλη της Ε.Α.Ε.Ι.Β.Ε. Δωρεάν
Μή μέλη 8 ευρώ το τεύχος

Εγγραφές και Εμβάσματα:

Β. Γροσομανίδης
Τ.Θ. 1714, 546 36 Θεσσαλονίκη

Αλληλογραφία:

Β. Γροσομανίδης
Τ.Θ. 1714, 546 36 Θεσσαλονίκη

I.S.S.N. 1105-7572

•••

Φωτοστοιχειοθεσία - Φίλμ

Μοντάζ- Εκτύπωση:

GRAF●A.E.

THEMATA
OF ANESTHESIOLOGY
AND INTENSIVE MEDICINE

ΛΙΓΑ ΛΟΓΙΑ ΑΠΟ ΤΗ ΣΥΝΤΑΞΗ

Σχετικά με το περιεχόμενο του παρόντος τεύχους, η συντακτική επιτροπή των ΘΕΜΑΤΩΝ δεν έχει να προσθέσει τίποτα σε όσα αναφέρθηκαν στο προηγούμενο τεύχος 23, τόμος 11^{ος}, του Δεκεμβρίου 2001 στο σημείωμα σύνταξης για τη ΕΠΕΙΓΟΥΣΑ ΙΑΤΡΙΚΗ Ι.

Η επιστημονική πληρότητα και εργατικότητα των υπεύθυνων και των δυο τευχών, συναδέλφων κ. Βασίλη Γροσομανίδη και Δημήτριου Σέτζη, είναι γνωστή. Το εγχείρημά τους, να συμπεριλάβουν νεότερους συναδέλφους στην πραγμάτωση του παρόντος, έχει επικροτηθεί από τη σύνταξη εμπράκτως.

Εκφράζουμε τις ευχαριστίες μας σε όσους συνέβαλαν στην πραγμάτωση του παρόντος και ευχόμεσθε να αποβεί χρήσιμο σε κάθε συνάδελφο.

Επίσης εκφράζουμε τις ευχαριστίες σε όσους συνέβαλαν στην υλοποίηση της ΕΠΕΙΓΟΥΣΑΣ ΙΑΤΡΙΚΗΣ ΙΙ και ελπίζουμε ότι το παρόν τεύχος θα τύχει παρόμοιας υποδοχής όπως το ΕΠΕΙΓΟΥΣΑ ΙΑΤΡΙΚΗ Ι.

Σ' ΑΥΤΟ ΤΟ ΤΕΥΧΟΣ ΣΥΝΕΒΑΛΑΝ:

Αμπατζόγλου Άρης*Αναισθησιολόγος**Ιατρικό Διαβαλκανικό Κέντρο Θεσσαλονίκης*

Ανθόπουλος Γεώργιος*Αναισθησιολόγος – Εντατικολόγος**Επισμηναγός – 251 Γενικό Νοσοκομείο Αεροπορίας*

Βασιλάκος Δημήτριος*Αναπληρωτής Καθηγητής Αναισθησιολογίας**Π.Γ.Ν.Θ. ΑΧΕΠΑ*

Βαχλιώτη Αναστασία*Αναισθησιολόγος**Εξειδικευόμενη Εντατικολόγος Θεαγένειο Νοσοκομείο*

Γιάλα Μαρία*Καθηγήτρια Αναισθησιολογίας**Π.Γ.Ν.Θ. ΑΧΕΠΑ*

Γροσομανίδης Βασίλης*Αναισθησιολόγος**Επιμελητής Π.Γ.Ν.Θ. ΑΧΕΠΑ*

Εκκλησιάρχος Δήμος*Καρδιολόγος**Επικουρικός Ιατρός ΕΚΑΒ*

Ευθυμίου Αικατερίνη*Αναισθησιολόγος – Εντατικολόγος**Επιμελήτρια Π.Γ.Ν.Θ. ΑΧΕΠΑ*

Ζούκα Μαρία*Ειδικευόμενη Αναισθησιολόγος**Π.Γ.Ν.Θ. ΑΧΕΠΑ*

Ηλιάδης Κοσμάς*Καρδιολόγος**Επιμελητής ΕΚΑΒ*

Ιωσηφίδου Ροδονίκη*Χειρουργός**Επιμελήτρια Θεαγένειο*

Καζαμίας Παντελής
Αναισθησιολόγος – Εντατικολόγος
Αρχίατρος 424 Γ.Σ.Ν.Ε.

Καραμπελίδου Χριστίνα
Αναισθησιολόγος
Επιμελήτρια ΕΚΑΒ

Κυππαρισά Μαγδαλένα
Αναισθησιολόγος – Εντατικολόγος
Επιμελήτρια Νοσοκομείο Παπανικολάου

Κωνσταντίνου Ιωάννης
Ακτινολόγος
Επιμελητής Νοσοκομείο Νάουσας

Ματσικούδη Χρυσή
Αναισθησιολόγος
Επιμελήτρια ΕΚΑΒ

Μεταξά Βικτωρία
Ειδικευόμενη Αναισθησιολόγος
Π.Γ.Ν.Θ. ΑΧΕΠΑ

Μπούτλης Δημήτριος
Αναισθησιολόγος
Διευθυντής ΕΚΑΒ Θεσσαλονίκης

Ουραήλογλου Βασίλης
Αναισθησιολόγος – Εντατικολόγος
Επιμελητής Π.Γ.Ν.Θ. ΑΧΕΠΑ

Παπακωνσταντίνου Παναγιώτα
Αναισθησιολόγος

Σδούγκα Μαρία
Αναισθησιολόγος – Εντατικολόγος
Επιμελήτρια Μονάδα Παιδιών
Ιπποκράτειο Νοσοκομείο

Σέτζης Δημήτριος
Αναισθησιολόγος – Εντατικολόγος
Αν. Διευθυντής
ΜΕΘ Παπαγεωργίου

Σιούδας Ευθύμιος

*Αναισθησιολόγος
Επιμελητής ΕΚΑΒ*

Σουλτάτη Ιωάννα

*Ειδικευόμενη Αναισθησιολόγος
Π.Γ.Ν.Θ. ΑΧΕΠΑ*

Τασιάνας Νίκος

*Αναισθησιολόγος
Ιατρικό Διαβαλκανικό Κέντρο Θεσσαλονίκης*

Τάσκος Νικόλαος

*Καθηγητής Νευρολογίας
Π.Γ.Ν.Θ. ΑΧΕΠΑ*

Υψηλάντης Ιωάννης

*Αναισθησιολόγος
424 – Γ.Σ.Ν.Ε.*

Φιλιππίδου Μαρία

*Αναισθησιολόγος
424 – Γ.Σ.Ν.Ε.*

Φορτούνης Κωνσταντίνος

*Χειρουργός
Επικουρικός Ιατρός ΕΚΑΒ*

Χατζηϊωαννίδου Άννα – Μαρία

*Αναισθησιολόγος
Επιμελήτρια Νοσοκομείο Παπαγεωργίου*

Χριστοδούλου Ανδρέας

*Χειρουργός
Νοσοκομείο Παπαγεωργίου*

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΕΚΔΟΣΗΣ

Βασίλης Γροσομανίδης – Δημήτριος Σέτζης

Εισαγωγή

Η Επείγουσα Ιατρική II αποτελεί συνέχεια του προηγούμενου τεύχους (Επείγουσα Ιατρική I) και φιλοδοξεί στην κατά το δυνατόν πληρέστερη κάλυψη θεμάτων που άπτονται της επείγουσας ιατρικής. Σίγουρα υπάρχουν πολλά ακόμη που ο περιορισμένος χώρος ενός τεύχους δεν μας επιτρέπει να αναφερθούμε.

Τα πρώτα πέντε κεφάλαια ασχολούνται με θέματα επείγουσας ιατρικής γενικότερου ενδιαφέροντος και αφορούν τα ανά τον κόσμο συστήματα επείγουσας ιατρικής, την οργάνωση του απαραίτητου εξοπλισμού για την άσκηση της επείγουσας ιατρικής, την εκπαίδευση, την εξασφάλιση αεραγωγού και την επείγουσα απεικονιστική ιατρική.

Τα οξέα στεφανιαία σύνδρομα και οι διαταραχές ρυθμού είναι καταστάσεις που αφορούν το καρδιαγγειακό, είναι δυνατόν να έχουν δυσμενή έκβαση και χρήζουν άμεσης αντιμετώπισης πριν την άφιξη του ασθενούς στο νοσοκομείο.

Οι αναφυλακτικές αντιδράσεις, ο πνιγμός, η ηλεκτροπληξία υπερδοσολογία τοξικομανιογόνων ου-

σιών είναι καταστάσεις δυνητικά θανατηφόρες, ενώ η ταχεία και αποτελεσματική αντιμετώπιση τους είναι σωτήρια για τον ασθενή.

Η αναπνευστική ανεπάρκεια από νευρομυϊκή αιτιολογία αν και δεν είναι συχνή θα πρέπει να αναγνωρίζεται και να αντιμετωπίζεται κατάλληλα.

Το τελευταίο μέρος ασχολείται με το τραύμα και περιλαμβάνει στατιστικά στοιχεία σχετικά με το τραύμα, την αντιμετώπιση του τραυματία τόσο προνοσοκομειακά όσο και στο νοσοκομείο, ορισμένες ειδικές κακώσεις όπως είναι οι κρανιοεγκεφαλικές, οι κακώσεις θώρακα, καρδιάς, μεγάλων αγγείων, κοιλιάς και άκρων.

Εδίκημνεία γίνεται για το παιδιατρικό τραύμα, ενώ το τελευταίο κεφάλαιο είναι αφιερωμένο σε αντικρουόμενες απόψεις που υπάρχουν σχετικά με την αντιμετώπιση του τραυματία.

Βασίλης Γροσομανίδης
Δημήτριος Σέτζης

Εισαγωγικό σχόλιο

Εάν δεχθούμε ότι η παροχή υπηρεσιών υγείας, ενός κράτους στους πολίτες του, αντικατοπτρίζει την κοινωνική του πολιτική, η επείγουσα ιατρική αποτελεί τον πλέον αξιόπιστο δείκτη της επάρκειας και της αποτελεσματικότητας αυτών των υπηρεσιών υγείας. Η αδυναμία επιλογής γιατρού και νοσηλευτικού ιδρύματος, από τον ίδιο τον πάσχοντα και το συγγενικό του περιβάλλον, σε ένα επείγον πρόβλημα υγείας, εξασφαλίζει την κοινωνική ισότητα μεταξύ των πολιτών αλλά συγχρόνως αποτελεί και στοιχείο επαγρύπνησης για την ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών. Η προσφορά υπηρεσιών υγείας ανεξάρτητα από την κοινωνική ή οικονομική θέση του πάσχοντος αποτελεί σημείο πολιτισμού και ανθρωπιάς.

Η σημαντικότητα της οργάνωσης και της καλής λειτουργίας ενός συστήματος επείγουσας ιατρικής έχει γίνει αντιληπτή, σε παγκόσμιο επίπεδο, εδώ και αρκετά χρόνια, και γίνεται συνεχής προσπάθεια ανάπτυξης της σε προνοσοκομειακό και νοσοκομειακό επίπεδο.

Σε πολλά κράτη η επείγουσα ιατρική έχει αναπτυχθεί σαν αυτόνομη ειδικότητα (σε μερικά σαν εξειδίκευση), ενώ έχει καθιερωθεί ενιαίος τρόπος εκπαίδευσης, με την καθιέρωση των σεμιναρίων BLS, ALS, ATLS, PHTLS, όπως επίσης και ενιαίος τρόπος καταγραφής αποτίμησης του έργου της.

Η μη καλή οργάνωση και λειτουργία ενός συστήματος επείγουσας ιατρικής σημαίνει απώλειες ζωών, η δε επιβίωση ενός ασθενούς εξαρτάται από την συνολική αντιμετώπιση τόσο προνοσοκομειακά όσο και μετά την άφιξη του στο ΤΕΠ.

Οι σοβαροί τραυματισμοί παρά την μείωση των τροχαίων ατυχημάτων αποτελούν ένα σημαντικό πρόβλημα ενώ η αντιμετώπιση τους προϋποθέτει την συμμετοχή και καλή συνεργασία πολλών ειδικοτήτων. Με την καθιέρωση του σύγχρονου τρόπου ζωής και την ανάπτυξη της τεχνολογίας οι τραυματισμοί γίνονται όλο και σοβαρότεροι, ενώ η πιθανότητα μαζικού ατυχήματος ή τρομοκρατικής

ενέργειας με πολλούς τραυματίες δεν είναι πλέον αμελητέα.

Στην χώρα μας τα τελευταία χρόνια γίνεται ουσιαστική προσπάθεια ανάπτυξης της επείγουσας ιατρικής με την συνεχιζόμενη ανάπτυξη του Εθνικού Κέντρου Άμεσης Βοήθειας σε κατά το δυνατόν περισσότερες πόλεις, την κατάρτιση προγραμμάτων εκπαίδευσης για γιατρούς (Πρόγραμμα Εκπαίδευσης Γιατρών στην Προνοσοκομειακή Επείγουσα Ιατρική – ΕΠΙ) και διασώστες (ΙΕΚ - ΕΚΑΒ), αλλά και την ψηφίση νόμου (πού δυστυχώς έχει μείνει στα χαρτιά) για την οργάνωση, τον τρόπο λειτουργίας και την στελέχωση των Τμημάτων Επείγοντων Περιστατικών στα νοσοκομεία του Εθνικού Συστήματος Υγείας.

Η ενασχόληση των αναισθησιολόγων με την επείγουσα ιατρική και το τραύμα υπάρχει από την ίδρυση της ειδικότητας μας, ενώ η εμπειρία τους σε βασικούς χειρισμούς και δεξιότητες τους κάνει αποτελεσματικούς όσο κανένας άλλος στην αρχική αντιμετώπιση του πολυτραυματία.

Η Εταιρεία αναισθησιολογίας και Εντατικής Ιατρικής Βορείου Ελλάδος (ΕΑΕΙΒΕ), παίζει σημαντικό ρόλο στην ανάπτυξη και την προώθηση της επείγουσας ιατρικής, τα μέλη της είναι παρών σε κάθε κλινική και εκπαιδευτική προσπάθεια του ΕΚΑΒ, ενώ είναι τοπικός διοργανωτής σεμιναρίων BLS και ALS.

Το τεύχος αυτό των Θεμάτων Αναισθησιολογίας και Εντατικής Ιατρικής που είναι αφιερωμένο στην Επείγουσα Ιατρική έρχεται να συμπληρώσει το προηγούμενο, και πιστεύω ότι και αυτό θα αποτελέσει χρήσιμο βοήθημα όχι μόνο για τους αναισθησιολόγους αλλά και για όσους ασχολούνται ή μελλοντικά θα ασχοληθούν με την επείγουσα ιατρική.

Δημήτριος Μπούτλης